

Obec Láb – Hlavný kontrolór Obce Láb – Ing. Dana Jurenková, PhD.

SPRÁVA

**O KONTROLE VÝDAVKOV SÚVISIACH S NAKLADANÍM
S KOMUNÁLNymi ODPADMI A DROBNÝMI STAVEBNÝMI ODPADMI
ZA ROK 2024**

27.05.2026

V zmysle uznesenie ObZ č. 53/2024 zo dňa 16.12.2024 a v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a podľa zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola v čase od 25.06.2025 do 18.5.2026 vykonaná s prerušeniami od 26.6.2025 do 31.8.2025, 1.10.2025 do 31.3.2026.

Kontrola výdavkov súvisiacich s nakladaním s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi za rok 2024

Oprávnená osoba: hlavná kontrolórka obce Láb Ing. Dana Jurenková, PhD.

Povinná osoba: Obec Láb, Hlavná ulica 503/9, 900 67 Láb (ďalej iba „Obecný úrad Láb“)

Predmet kontroly: kontrola dodržiavania VZN č. 5/2023 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch.

Cieľ kontroly:

- preveriť dodržiavanie povinností obce pri nakladaní s odpadmi v zmysle zákona o odpadoch a v zmysle platného všeobecne záväzného nariadenia;
- skontrolovať výdavky súvisiace s nakladaním s odpadmi s dôrazom na preverenie dodržiavania ustanovení zákona o poplatkoch za uloženie odpadov vo vzťahu k realizovaným výdavkom za uloženie odpadu;
- overiť vykonávania základnej finančnej kontroly;

Kontrolované obdobie: 2024

Miesto a čas vykonania kontroly: Obecný úrad Láb, od 25.6.2025 do 18.06.2026, prerušeniami od 26.6.2025 do 31.8.2025, 1.10.2025 do 31.3.2026.

Legislatívny rámec – Právne predpisy:

- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 329/2018 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 587/2004 z.z. o Enviromentálnom fonde v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 330/2018 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov
- Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Interné predpisy obce:

- VZN č. 5/2023 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- Smernica upravujúca Systém finančného riadenia a finančnej kontroly platná od 1.1.2016

Zoznam preverených dokladov/dokumentov:

- Zoznam účtovných dokladov k rozpočtovému program 5 – Odpadové hospodárstvo – podprogram 1. Zber, odvoz a zneškodňovanie odpadu za rok 2024;
- Zoznam účtovných dokladov k rozpočtovému program 9 – Prostredie pre život – podprogram 4. Údržba majetku obce za rok 2024;
- Faktúry, vážne lístky, zmluvy súvisiace za rok 2024 (podľa podprogramov uvedených vyššie);

- Ročný výkaz o komunálnom odpade za rok 2024;
- Podklady o množstvách vytriedeného odpadu za rok 2024;
- Oznámenie o výpočte poplatku za uloženie odpadu na skládku za rok 2024;
- Kompletná mzdová dokumentácia zamestnancov za rok 2024 (podľa vyššie vybraných podprogramov);
- Hlavná kniha za rok 2024

Legislatíva a charakteristika odpadového hospodárstva

Odpadové hospodárstvo predstavuje súbor činností zameraných na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a na nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom o odpadoch. V zmysle uvedeného zákona nakladanie s odpadom je zber, preprava, zhodnocovanie vrátane triedenia a zneškodňovanie odpadu vrátane dohľadu nad týmito činnosťami a nasledujúcej starostlivosti o miesta zneškodňovania a zahŕňa aj konanie obchodníka alebo sprostredkovateľa.

V zmysle ust. § 81 ods. 1 zákona o odpadoch obec zodpovedá za nakladanie s komunálnym odpadom ak ide o:

- zmesový odpad a oddelene vyzbieraný odpad z domácnosti;
- zmesový odpad z iných zdrojov;
- drobný stavebný odpad.

Ďalšie niektoré povinnosti obce pri nakladaní s odpadom sú uvedené v ust. § 81 ods. 7 zákona o odpadoch:

a) zabezpečiť zber a prepravu zmesového komunálneho odpadu vznikajúceho na jej území na účely jeho zhodnocovania alebo zneškodnenia v súlade s týmto zákonom vrátane zabezpečenia zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu zmesového komunálneho odpadu v obci;

b) zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu:

- biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu okrem toho, ktorého pôvodcom je fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania;
- jedlých olejov a tukov z domácnosti;
- biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov.

c) zabezpečiť zavedenie a vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a kompozitné obaly na báze lepenky;

g) zabezpečiť podľa potreby, najmenej dvakrát do roka, zber a prepravu objemných odpadov, drobných stavebných odpadov v rozsahu do 1 m³ od jednej fyzickej osoby, ak v obci nebol zavedený ich množstvový zber a oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu z domácností s obsahom nebezpečných látok na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia; to sa nevzťahuje na obec, ktorá má menej ako 5 000 obyvateľov a na jej území je zriadený zberný dvor;

h) zverejniť na svojom webovom sídle podrobný všeobecne zrozumiteľný popis celého systému nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane triedeného zberu v obci a konkrétnych opatrení zavedených na podporu predchádzania vzniku odpadu na území obce;

i) zabezpečiť podľa potreby, najmenej jedenkrát do roka informačnú kampaň zameranú na zvýšenie triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov;

j) zverejňovať na svojom webovom sídle údaje o komunálnom odpade z obce v rozsahu štátneho štatistického zisťovania podľa osobitného predpisu za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

Nakladanie s odpadmi v obci a plnenie povinností v zmysle zákona o odpadoch

Obec Láb zabezpečuje zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov prostredníctvom spoločnosti FCC Slovensko, s.r.o. Pri nakladaní s odpadmi sa spoločnosť riadi Zmluvou o zbere, preprave a zneškodňovaní komunálneho odpadu č. S210100530 zo dňa 31.08.2021, ktorá bola predĺžená dodatkom č. 3 s trvaním do 31.12.2025. Podmienky nakladania s jednotlivými druhmi odpadov na svojom území má obec upravené vo VZN č.5/2023 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Zmesový komunálny odpad a drobný stavebný odpad

Zmesový komunálny odpad sa na území obce zberá formou celoplošného cyklického a množstvého zberu odpadových nádob (120 l, 240 l a 1 100 l) podľa určeného harmonogramu, a to jeden alebo dvakrát mesačne. Zneškodňuje sa na skládke odpadov spoločnosti FCC Slovensko, s.r.o. v Zohore.

Zber drobného stavebného odpadu sa uskutočňuje formou množstvého zberu, pričom tento odpad je možné uložiť za úhradu na obecnom dvore.

Triedený komunálny odpad Triedený zber zložiek komunálneho odpadu – papier, plasty, sklo a viacvrstvé kompozitné materiály (tetrapaky) sa realizuje spoločnosťou FCC Slovensko, s.r.o. na základe Zmluvy o prevádzke triedeného zberu č. S09/01/2024/SZ zo 17.4.2024.

Biologicky rozložiteľný komunálny odpad

Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad z domácností v obci sa zberá v domácnostiach do vlastných nádob a vyprázdňuje sa do na to určenej 120 l odpadovej nádoby umiestnenej na obecnom dvore.

Biologicky rozložiteľný komunálny odpad zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov sa realizuje prostredníctvom čiernych plastových zberných nádob, tzv. kompostér, v rodinných domoch a na verejne prístupnej skládke biologicky rozložiteľného odpadu „Búrkové“. Na cintoríne je osobitná veľkokapacitná zberná odpadová nádoba, ktorá sa vyprázdňuje podľa potreby.

Jedlé oleje a tuky z domácností – tento druh odpadu je možné počas celého roka bezplatne odovzdať na obecnom dvore.

Zber objemného odpadu

Obec vykonáva dva krát do roka kalendárny zber objemného odpadu (jarný a jesenný zber). Odpad sa zbiera vo vybranom čase do pristavených veľkoobjemových kontajnerov. Elektro odpad je možné celoročne odovzdať na obecnom dvore.

Informačné povinnosti obce v oblasti odpadového hospodárstva

Podrobný popis systému nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane triedeného zberu je zverejnený na webovom sídle obce v časti Životné prostredie a odpad. Propagácia triedeného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov je realizovaná prostredníctvom webovej stránky mesta a občasnika Lábske noviny.

Povinnosť zverejňovať na webovom sídle údaje o komunálnom odpade v rozsahu štátneho štatistického zisťovania platí na základe novely zákona o odpadoch účinné od 1.11.2021. Obec má túto povinnosť splnenú, na webovom sídle bol zverejnený Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce za rok 2024.

Výdavky obce na nakladanie s odpadmi

Výdavky programu č. 5 Odpadového hospodárstvo v schválenom rozpočte obce Láb na rok 2024 boli nasledovné:

PROGRAM 5: Odpadové hospodárstvo			Posledná zmena rozpočtu 2024 v EUR	Skutočnosť 2024 v EUR	% čerpanie
1	Zber, odvoz a zneškodnenie odpadu		75 500,00	60 219,95	80%
05.1	Nakladanie s odpadmi		75 500,00	60 219,95	80%
	630	odvoz a likvidácia odpadu (FCC)- zmesový komunál.odpad, objemný, kuchynský, kaly, veľkoobjemný, psie exkrementy... **	75 000,00	57 918,47	77%
	630	Povodeň - likvidácia odpadu	0,00	2 301,48	N/A
	630	nádoby na odpad - kontajnery, koše	400,00	0,00	0%
	630	likvidácia psích exkrementov	100,00	0,00	0%

K výdavkom z programu č. 5 je potrebné pripočítať časť mzdových výdavkov z programu č. 9 Prostredie pre život, kde sa evidujú mzdové výdavky zamestnancov obecného dvora. Títo zamestnanci vykonávajú okrem prác súvisiacich s nakladaním s odpadmi aj iné práce, napr. čistenie ciest a extravilánu obce, úprava verejných priestranstiev, opravárenské a údržbové práce a iné. Z tohto dôvodu ich mzdové náklady nie sú započítavané v plnej výške do výdavkov obce na nakladanie s odpadmi.

Odporúčam, aby sa zlepšilo vykazovanie vykonávanej práce v pracovnej dochádzke zamestnancami obecného dvora, aby bolo ľahšie a jednoznačnejšie možné priradiť ich prácu a následne pomer mzdových výdavkov za časť prislúchajúcu odpadovému hospodárstvu. V týchto výdavkoch by mala byť evidovaná aj časť práce prislúchajúcej odpadovému hospodárstvu zamestnanca odboru životné prostredie a odpady.

Výdavky programu č. 9 – Prostredie pre život v schválenom rozpočte obce Láb na rok 2024 boli nasledovné:

PROGRAM 9: Prostredie pre život			Posledná zmena rozpočtu 2024 v EUR	Skutočnosť 2024 v EUR	% čerpanie
06.2.0	Rozvoj obcí		126 560,50	123 749,15	98%
	610	mzdy a ost.osob.vyrovnania-údržba+upratovanie, vrátane nadčasov	75 000,00	80 051,94	107%
	620	poistné,príspevky do poisťovní	26 212,50	28 416,19	108%
	630	odmeny na dohodu - robotníci, sezónne práce	4 000,00	560,09	14%
	620	odmeny na dohodu-údržba-poistné,odvody	1 398,00	56,19	4%
	630	všeobecný materiál do dielne	5 000,00	4 331,58	87%
	630	PHM traktory	2 800,00	1 354,43	48%
	630	PHM kosačky	800,00	744,73	93%
	630	údržba strojov a zariadenia	300,00	7,00	2%
	630	pracovné pomôcky,pracovný odev	1 000,00	355,57	36%
	630	oprava a údržba traktora, STK	5 000,00	1 508,33	30%
	630	všeobecné služby	50,00	0,00	0%
	630	stravovanie zamestnancov	5 000,00	6 363,10	127%

Nevytriedený zmesový odpad sa ukladá na Skládku odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný, v FCC Slovensko, s.r.o. v Zohore. Obec má so spoločnosťou FCC Slovensko s.r.o. uzatvorenú zmluvu, ktorej predmetom je zneškodňovanie zmesového komunálneho odpadu a objemného odpadu. Dohodnutá cena za zneškodnenie zmesového komunálneho odpadu je 44 EUR bez DPH za tonu odpadu a za zneškodnenie objemného odpadu 71,50 EUR bez DPH za tonu odpadu. Obec platí poplatok v zmysle ust. § 4 ods. 3 Zákona o poplatkoch za uloženie odpadov. Tento poplatok sa v zmysle uvedeného ustanovenia počíta ako súčin množstva odpadu a sadzby za položku odpadu podľa osobitného predpisu. Pre výpočet poplatku za uloženie komunálnych odpadov na skládku odpadov, ak ide o komunálne odpadu uložené na skládku odpadov od 1. januára do 28. februára príslušného kalendárneho roka, vychádza prevádzkovateľ skládky odpadov z údajov oznámených podľa ods. 1 v predchádzajúcom kalendárnom roku. Osobitným predpisom v týchto prípadoch je Nariadenie vlády SR č. 330/2018 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov.

Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu v obci Láb bola za rok 2023 31,52 % a za rok 2024 36,58 %. Úroveň vytriedenia odpadu sa medziročne zvýšila z dôvodu zmeny metodiky vykazovania a opravy nesprávnych vykazovaní v minulosti, čo je pozitívne. Podľa vyššie uvedeného ustanovenia zo Zákona o poplatkoch za uloženie odpadu je uplatňovaná sadzba 22 EUR bez DPH za 1 tonu zmiešaného komunálneho odpadu. Táto suma bola oznámená prevádzkovateľovi skládky v požadovanom termíne. Suma zákonných poplatkov za komunálny odpad predstavuje jeden z poplatkov, ktorého výšku je možné ovplyvniť zvýšenou úrovňou triedenia odpadu v obci.

Kontrolou bol preverený výpočet percenta vytriedenia komunálneho odpadu z údajov uvedených v Ročnom výkaze o komunálnom odpade za rok 2024 ako i z podkladov z referátu Životného prostredia a odpady. Kontrolou bolo overené uplatnenie jednotlivých sadzieb a na základe vážnych lístkov boli skontrolované fakturované množstvá odpadu. V oboch prípadoch neboli zistené žiadne nedostatky.

Výdavky na odvoz komunálneho odpadu, drobného stavebného odpadu a výdavky na povodne boli skontrolované porovnaním fakturovaných údajov na vážne lístky, uplatnenie cien v zmysle platnej zmluvy, frekvenciu vývozov v súlade so rozpisom vývozov komunálneho odpadu. Súčasne boli skontrolované aj mzdové výdavky zamestnancov obecného zberného dvora ako i údaje v Ročnom výkaze o komunálnom odpade z obce za rok 2024. V tejto oblasti neboli zistené nedostatky.

Výdavky obce na kuchynský odpad

Výdavky za kuchynský odpad tvoria výdavky za zvoz kuchynského odpadu z kontajnerov, ktoré sú umiestnené na obecnom dvore. Skontrolované boli fakturované údaje na vážne lístky, uplatnenie sadzieb za služby v zmysle platnej zmluvy. V tejto oblasti neboli zistené nedostatky.

Zneškodnenie bioodpadu

Zneškodnenie bioodpadu na verejne prístupnej skládke biologicky rozložiteľného odpadu „Búrkové“ je vykonávané vlastnými zamestnancami, ktorých mzdového nákladu boli preverené v časti Výdavky obce na nakladanie s odpadmi. V tejto oblasti neboli zistené žiadne nedostatky.

Do budúcnosti odporúčam vykonať aspoň raz ročne „profesionalizovanú“ úpravu skládky cez spoločnosť, ktorá sa touto činnosťou zaoberá. Kultivovaním skládky a jej pravidelnou úpravu je možné okrem žiadaného efektu starostlivosti o skládku, dosiahnuť aj vyššie percento úrovne vytriedenia komunálneho odpadu a z toho vyplývajúce zníženie uplatňovanej sadzby za 1 tonu zmiešaného komunálneho odpadu.

Základná finančná kontrola

V zmysle Smernice upravujúcej systém finančného riadenia a finančnej kontroly platnej od 1.1.2016 čl. 7 – Vykonávanie základnej finančnej kontroly ods. 9 vykonanie základnej finančnej kontroly (ďalej „ZFK“) potvrdzujú zamestnanci na dokladoch súvisiacich s finančnou operáciou, napr. na krycom liste k faktúre, platobnom poukaze alebo objednávke. ZFK na objednávke sa vykoná podľa vzoru uvedenom v prílohe č. 2 tejto smernice. Krycí list k faktúre, vrátane platobného poukazu, ako doklady potvrdzujúce vykonanie ZFK musia byť trvalo pripojené k faktúre alebo k inému účtovnému dokladu. Krycí list sa vyhotovuje podľa vzoru uvedeného v prílohe smernice – príloha č. 5. ZFK ostatných finančných operácií sa vykonáva podľa vzoru príloha č. 3 tejto smernice. Následne v zmysle ods. 10 sa ZFK vykonáva vyplnením a podpisom odtlačku pečiatky priamo na doklade.

Smernica upravujúca systém finančného riadenia a finančnej kontroly je nejednoznačná a ťažko aplikovateľná v praxi, keďže v jednom odstavci ukladá zamestnancovi povinnosť vykonať ZFK na faktúre na krycom liste a v ďalšom odseku požaduje, aby priamo na doklade bol odtlačok pečiatky ako doklad o vykonaní ZFK. Zároveň nie je zo Smernice jasné, ktorí zamestnanec zodpovedá za ktorú finančnú operáciu.

ZFK je v praxi pri objednávkach vykonávaná priamo na tlačive objednávky, kde je text pečiatky automaticky vytlačený. ZFK na zmluvách nie je vykonávaná vôbec. ZFK na faktúrach je vykonávaná priamo na dokladoch odtlačkom pečiatky. K uhradeným faktúram sa prikladá doklad o úhrade z banky. Na pokladničných dokladoch je ZFK vykonávaná na základe vyplnenia predtlačných údajov priamo na doklade.

Z tohto dôvodu odporúčam vypracovanie novej Smernice upravujúcej systém finančného riadenia a finančnej kontroly (Novela zákona o finančnej kontrole a audite ukladá obciam prijatie Smernice upravujúcej systém finančného riadenia a finančnej kontroly v súlade s platnou novelou do 30.6.2026). Smernica by mala byť jednoznačná, ľahko aplikovateľná a reflektujúca obeh účtovných dokladov na Obecnom úrade Láb. Súčasne by mali byť jednoznačne určené zodpovednosti jednotlivých zamestnancov za konkrétne typy finančných operácií.

Záver

Vykonanou kontrolou bolo overené plnenie povinnosti obce pri nakladaní s odpadmi a boli skontrolované výdavky na nakladanie s odpadmi za rok 2024. V tejto oblasti neboli zistené nedostatky. Napriek tomu odporúčam zlepšiť vykazovanie vykonávanej práce v pracovnej dochádzke zamestnancami obecného dvora, aby bolo ľahšie a jednoznačnejšie možné priradiť ich prácu a následne pomer mzdových výdavkov prislúchajúcu k odpadovému hospodárstvu. V týchto výdavkoch by mala byť evidovaná aj časť práce prislúchajúcej k odpadovému hospodárstvu zamestnanca odboru životné prostredie a odpady.

V oblasti výdavkov za uloženie odpadu bol skontrolovaný výpočet percenta vytriedenia odpadu, v závislosti od ktorého sú fakturované zákonné poplatky za uloženie odpadu. V tejto oblasti taktiež neboli zistené nedostatky.

Do budúcnosti odporúčam vykonať aspoň raz ročne „profesionalizovanú“ úpravu skládky cez spoločnosť, ktorá sa touto činnosťou zaoberá. Kultivovaním skládky a jej pravidelnou úpravu je možné okrem žiadaného efektu starostlivosti o skládku, dosiahnuť aj vyššie percento úrovne vytriedenia komunálneho odpadu a z toho vyplývajúce zníženie uplatňovanej sadzby za 1 tonu zmiešaného komunálneho odpadu.

Pri kontrole vykonávania základnej finančnej kontroly bolo zistené, že v súčasnosti platná smernica upravujúca systém finančného riadenia a finančnej kontroly je nejednoznačná a ťažko aplikovateľná v praxi. Taktiež nie je zo smernice jasné, ktorí zamestnanci zodpovedajú za ktorú finančnú operáciu. Základná finančná kontrola na zmluvách nie je od vzniku smernice (1.1.2016) vykonávaná vôbec.

Z tohto dôvodu odporúčam vypracovanie novej Smernice upravujúcej systém finančného riadenia a finančnej kontroly. Smernica by mala byť jednoznačná, ľahko aplikovateľná a reflektujúca obeh účtovných dokladov na Obecnom úrade Láb. Súčasne by mali byť jednoznačne určené zodpovednosti jednotlivých zamestnancov za konkrétne typy finančných operácií.

LEHOTY

Návrh správy bol povinnej osobe odovzdaný dňa 18.05.2026. V zmysle ust. § 22 ods. 6 zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola týmto dňom kontrola ukončená.

Lehota na podanie námietok k zisteným nedostatkom bola stanovená do 25.05.2026. V stanovenom termíne neboli podané žiadne námietky.

Lehota na odstránenie nedostatkov bola stanovená do 30.06.2026.

Dátum vypracovania správy: 27.05.2026

Správu vypracovala: Ing. Dana Jurenková, PhD. – hlavná kontrolórka obce Láb